

2º Educación Primaria
galegas 2023

Día das letras

FRANCISCO FERNÁNDEZ DEL RIEGO

1º
CICLO

Francisco Fernández del Riego naceu en Vilanova de Lourenzá, Lugo, o 7 de xaneiro de 1913. Era o primeiro dos once fillos e fillas que tiveron Vicente e Amada.

Os estudos primarios e os primeiros cursos de bacharelato fixoos en Lourenzá e rematou o bacharelato como interno nun colexio de Monforte de Lemos (Lugo).

Aos dezasete anos Francisco marchou cos seus pais e irmáns a Madrid e matriculouse na facultade de Dereito da Universidade Complutense.

Cando voltou a Galiza rematou os estudos de Dereito, deu clases en dous colexios de Vigo e traballou nun bufete de avogados desta mesma cidade.

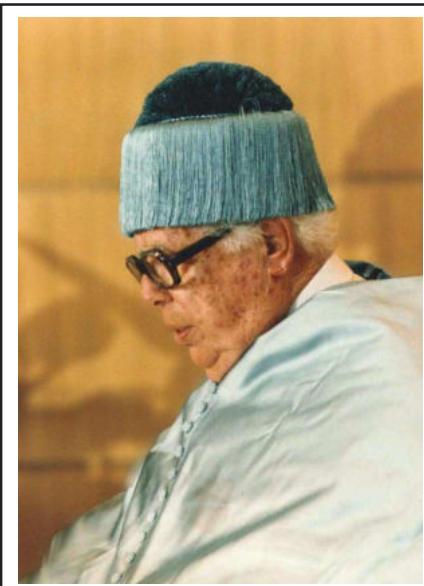
Foi un gran traballador polo idioma galego: escribiu en moitos xornais e revistas, fundou a Editorial Galaxia, presidiu a Fundación Penzol, dirixiu a revista Grial, traballou na BBC, emisora inglesa, facendo programas en galego, foi membro da Real Academia Galega e presidiu durante catro anos, recibiu as Medallas de Ouro de Galicia e a de Castelao.

Propuxo a creación do Día das Letras Galegas, para homenaxear ás persoas que defenderan o idioma e a cultura galega.

Escribiu moitos libros: *Danzas populares galegas*, *Historia da literatura galega*, *Galicia no espello*, *O Camiño de Santiago*, *A pesca galega de mar a mar...* e unha chea de libros máis. Este ano 2023 a Real Academia Galega dedícallle o Día das Letras Galegas.

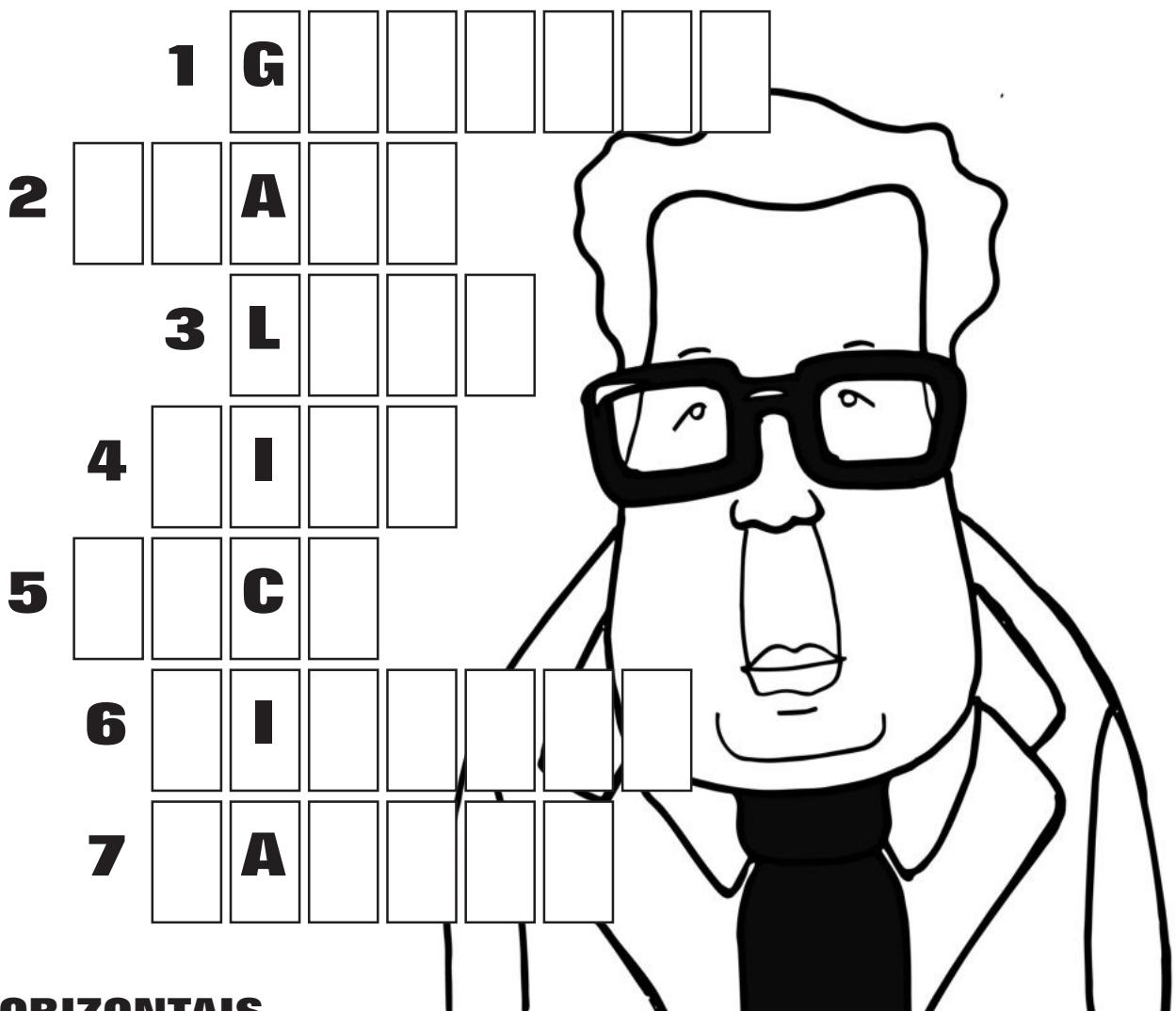
Francisco, aos dezaoito anos, en Santiago de Compostela.

No seu nomeamento como Doutor Honoris Causa pola Universidade de Vigo no ano 1992

ACTIVIDADES DE COMPRENSIÓN DA BIOGRAFÍA FRANCISCO FERNÁNDEZ DEL RIEGO

1. Completa o encrucillado cos datos que aparecen na biografía.

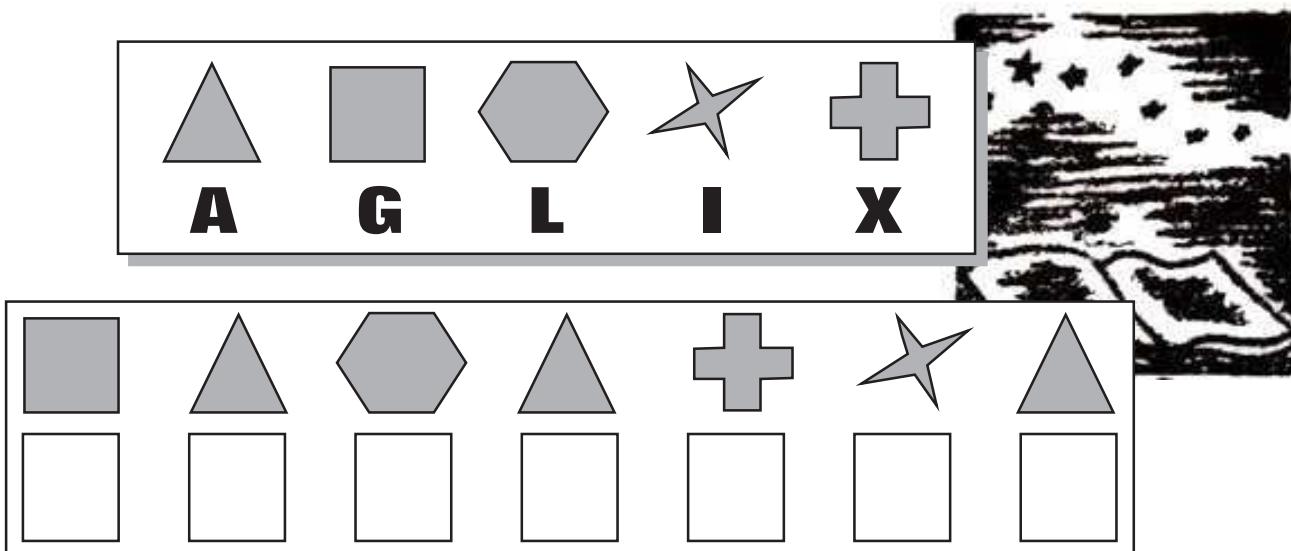

HORIZONTAIS

1. Nome da editorial que fundou Francisco Fernández del Riego.
2. Nome da nai de Francisco.
3. En que provincia galega está Vilanova de Lourenzá, a vila na que naceu Francisco?
4. En que cidade pontevedresa traballou en dous colexios e nun bufete de avogados?
5. Cantos fillos e fillas tiveron Vicente e Amada, os seus pais?
6. Como se chamaba seu pai?
7. En que idioma escribiu a maioría dos seus libros?

1. GALAXIA 2. AMADA 3. LUGO 4. VIGO 5. ONCE 6. VICENTE 7. GALEGO

2- Segue o código, averigua o nome da editorial que fundou o autor.

3. Cal destas editoriais fundou Francisco Fernández? Arrodea.

4- Inventa preguntas para o autor seguindo estas respostas.

a) Cando ?

-O 7 de xaneiro de 1913

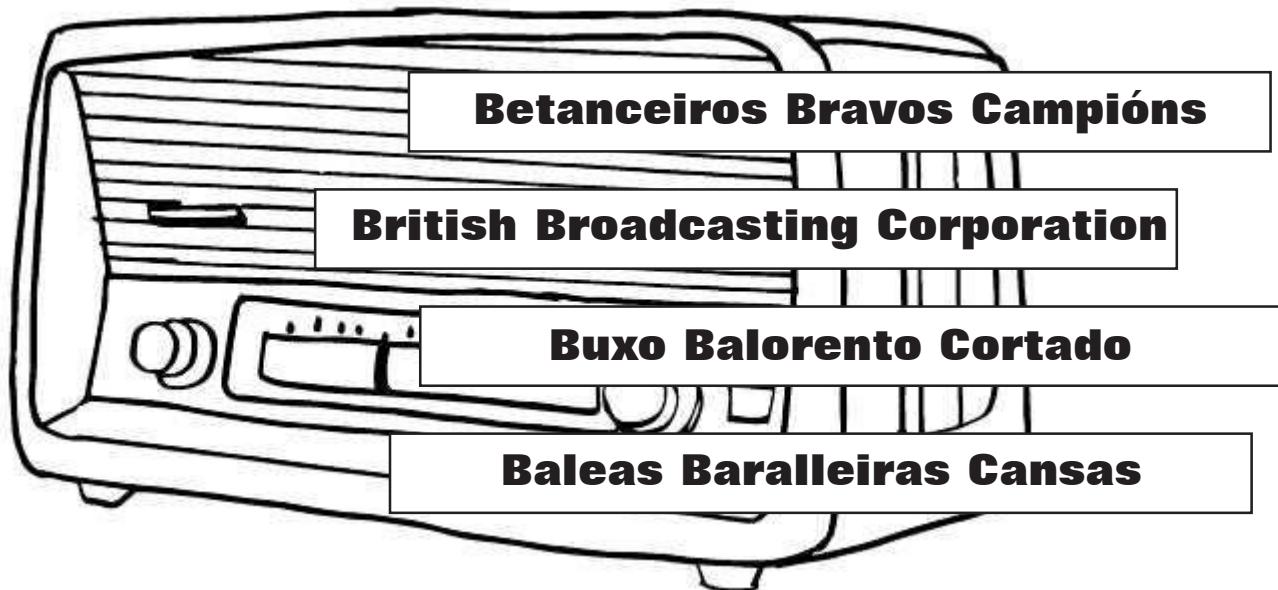
b) Cantos ?

-Dez irmáns.

c) Que ?

-Escribín moitos libros.

5. Francisco traballou, cun programa semanal en galego, na emisora británica da BBC. Investiga que significan estas siglas. Colorea.

6. BBC son as siglas da emisora inglesa na que colaborou Francisco Fernández del Riego cun programa semanal en lingua galega. Serás quen de unir as siglas destas organizacións co que significan?

ONU

**ORGANIZACIÓN
DE NACIONES
UNIDAS**

**ORGANIZACIÓN
NACIONAL DE CEGOS
DE ESPAÑA**

**REAL FEDERACIÓN
GALEGA DE FÚTBOL**

7. Completa este carné cos teus datos. Fai unha autocaricatura e colorea.

	Nome: _____
	Primeiro apellido: _____
	Segundo apellido: _____
	Lugar de nacemento: _____
	Data de nacemento: _____

8. Completa o carné de identidade de Francisco Fernández del Riego.

	Nome: _____
	Primeiro apellido: _____
	Segundo apellido: _____
	Lugar de nacemento: _____
	Data de nacemento: _____

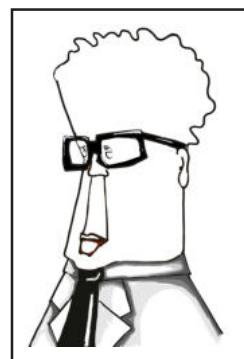
DEL RIEGO

FRANCISCO

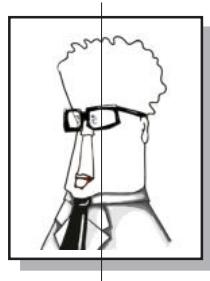
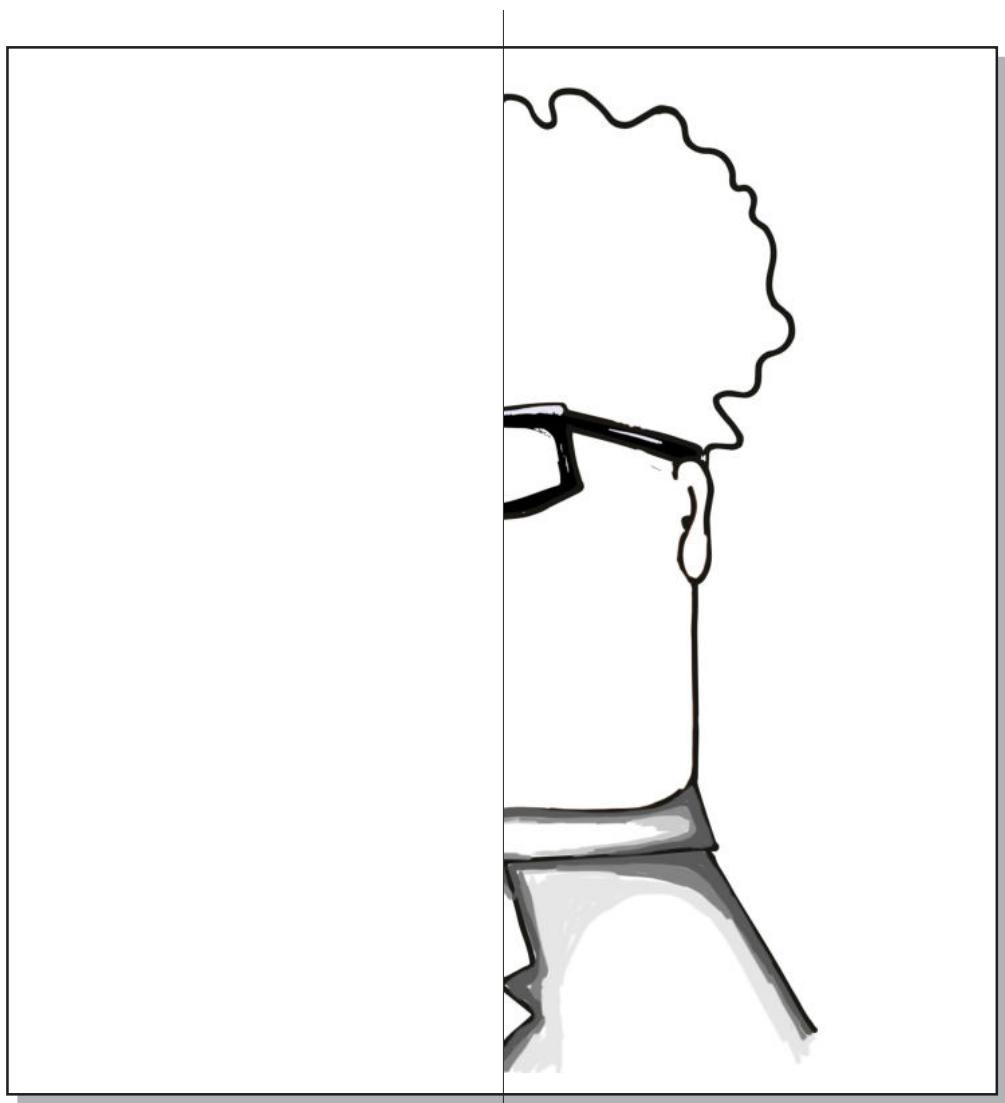
7 de XANEIRO de 1913

V. de LOURENZÁ

FERNÁNDEZ

7. Completa a caricatura de Francisco Fernández tendo en conta o eixe de simetría. Colorea.

8. Fernández del Riego foi o primeiro de once irmáns. Completa o nome destes números ordinais.

1º Primeiro

2º Segundo

3º _____

4º _____

5º _____

6º _____

7º _____

8º _____

9º _____

10º _____

11º _____

9. En que día, mes e ano naceu? Une e colorea da mesma cor a resposta verdadeira e completa.

NOVE

DECEMBRO

1913

SETE

XULLO

2023

CATRO

XANEIRO

1954

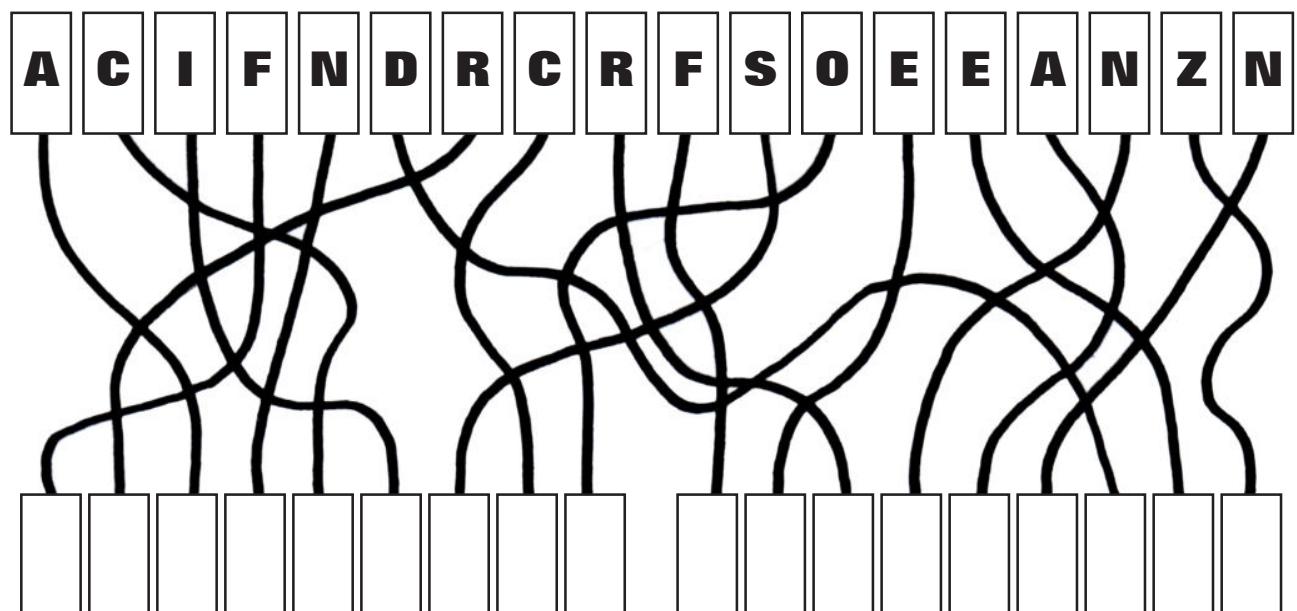
Francisco Fernández naceu o

de _____ do ano _____ .

10. Completa co teu nome e apelidos e o día, mes e ano do teu nacemento.

_____ naceu o _____
de _____ do ano _____ .

11. A quen se lle dedica este ano o Día das Letras Galegas? Segue os camiños e completa o seu nome.

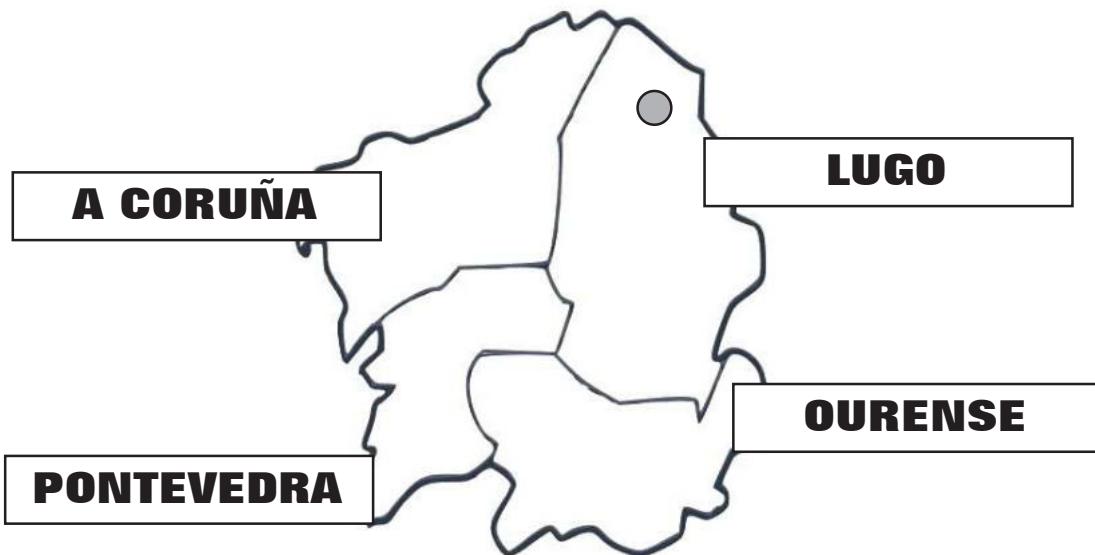
12. En que localidade naceu? Colorea.

**CASTRO DE
ELVIÑA**

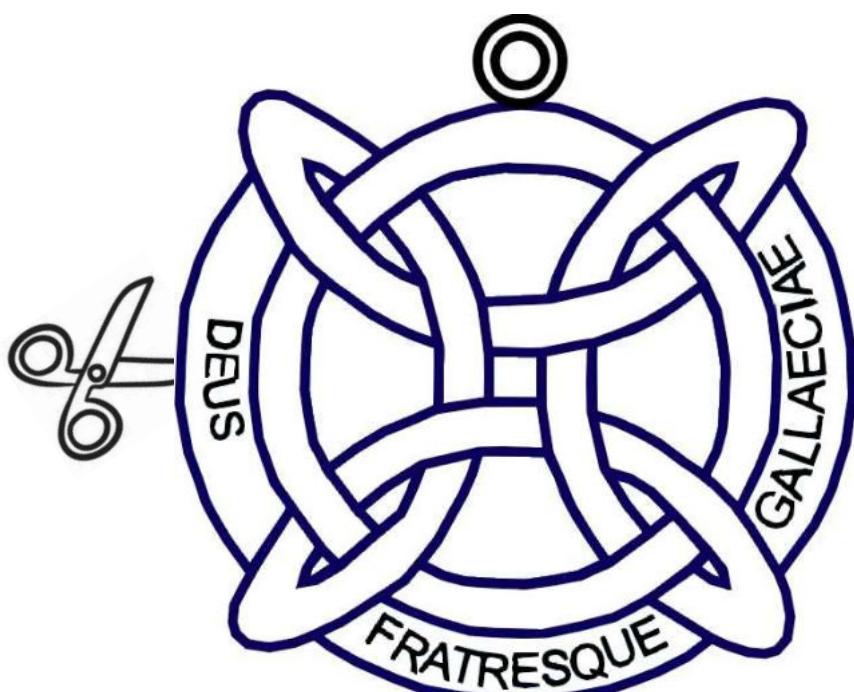
CULLEREDO

**VILANOVA DE
LOURENZÁ**

E... en que provincia galega está ubicada esa localidade? Colorea.

13. A Francisco Fernández del Riego déronlle a medalla Castelao. Queres ti unha? Coloréaa e recórtaa amodo. Pícalle un burato e cólgaelle unha cinta. Xa tes a túa medalla Castelao!

14. Marca tres libros escritos por Francisco Fernández del Riego e copia os seus títulos.

- 1 ► _____
- 2 ► _____
- 3 ► _____

15. E agora fai ti unha portada para o libro de Francisco Fernández titulado «Danzas populares galegas»

DANZAS POPULARES GALEGAS

A large, blank rectangular area intended for drawing the front cover of the book 'Danzas populares galegas'.

O CEGO DE PUMARDEDÓN —

Francisco Fernández del Riego

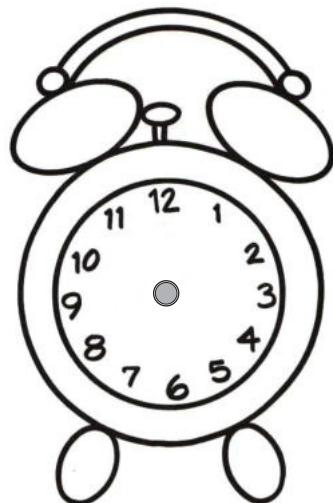
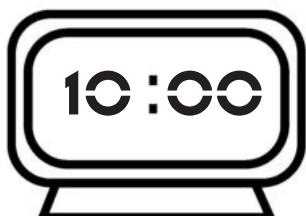
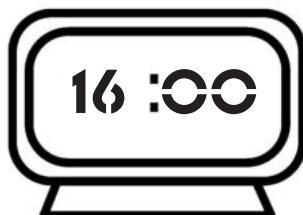
As dez. Hai unha completa escuridade. Mauro dá as boas noites, pero en troques de ir ao seu cuarto, bótase fóra e métese por un paseo. Escoita aos grilos entre a herba, ao seu redor. Unha pinga de chuvia, grande, quente, caille na meixela e desce cara á boca. Avanta o corpo un pouco de esguello. Xa non pode camiñar doutro xeito por mor da parede. A noite recende fortemente a piñeiro, a agullas de piñeiro, a pinas entrabertas zumeantes de resina. Cada inspiración é coma unha ferida. O vento bafexa algunhas lufadas húmidas. O xardín cheira a caravel, a roseira murcha, a follas mortas. Mauro dá uns pasos más.

Detense, porque de súpeto xa non encontra o camiño. Ao cabo pode a chegarse ao pé da baranda. Séntase outra volta, e volven furar nel as lembranzas teimosas.

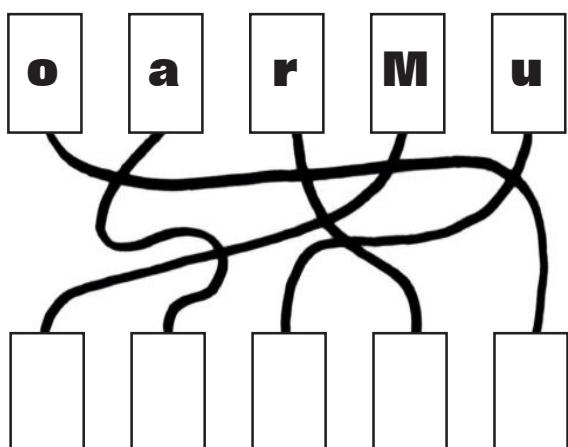

Que lembras do texto?

1. A que hora comeza esta historia? Colorea a resposta verdadeira e completa coas agullas o reloxo analóxico.

2. Como se chama o protagonista do relato? Completa.

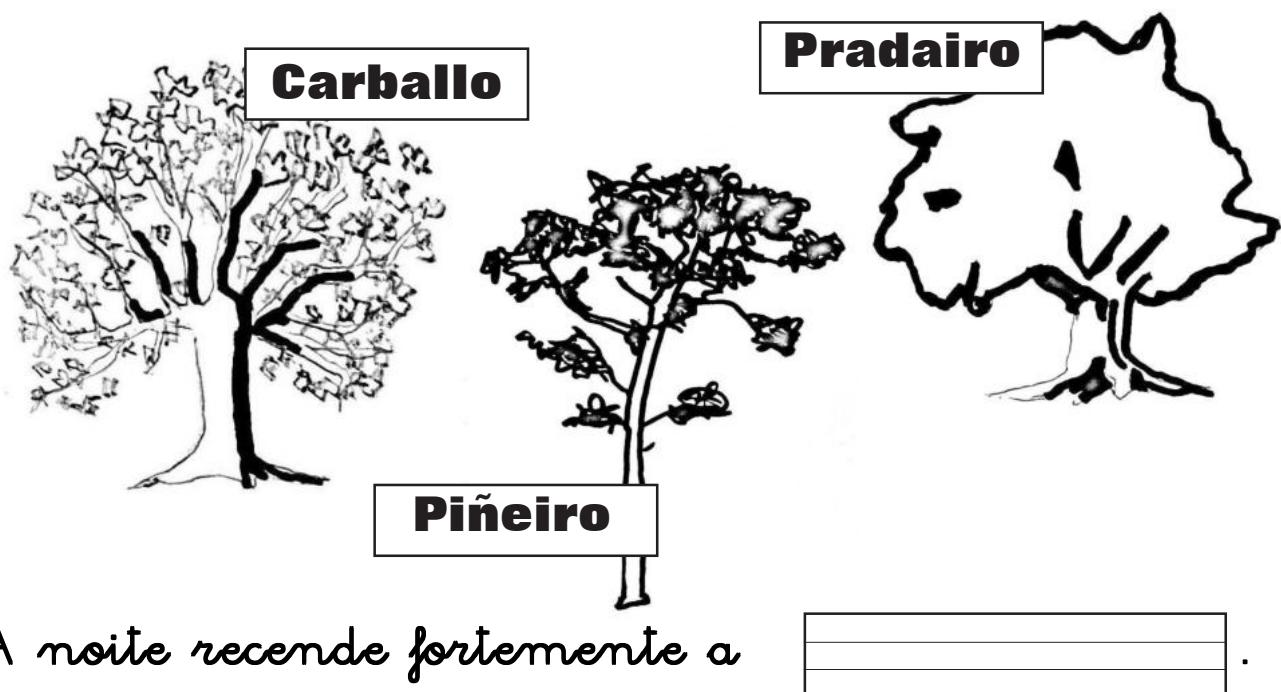
O nome do protagonista
do relato é

3. O relato comeza ás dez, pero... do día ou da noite? Colorea o debuxo verdadeiro e completa.

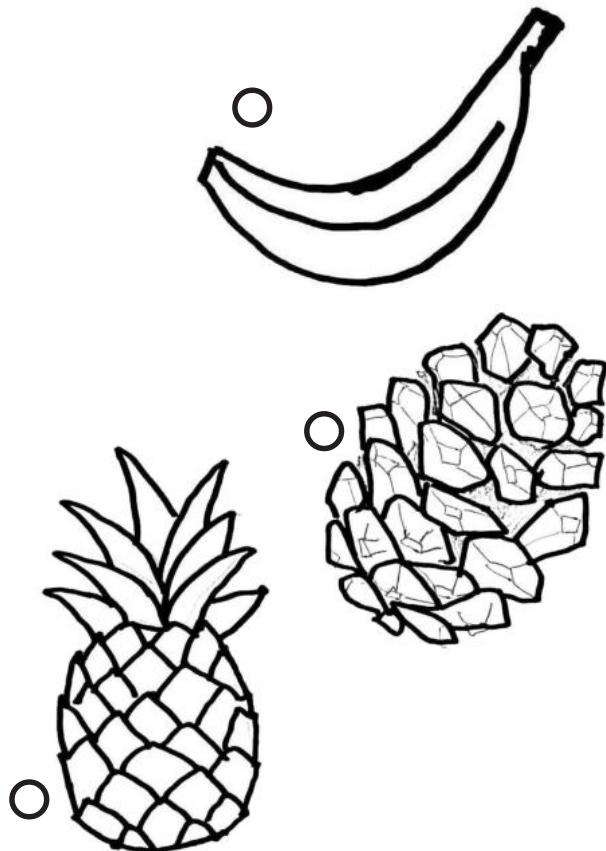
O relato comeza ás dez da

4. No relato cítase unha árbore que recende fortemente na noite. Que árbore é esa? Completa.

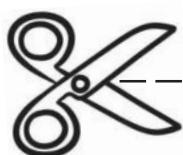
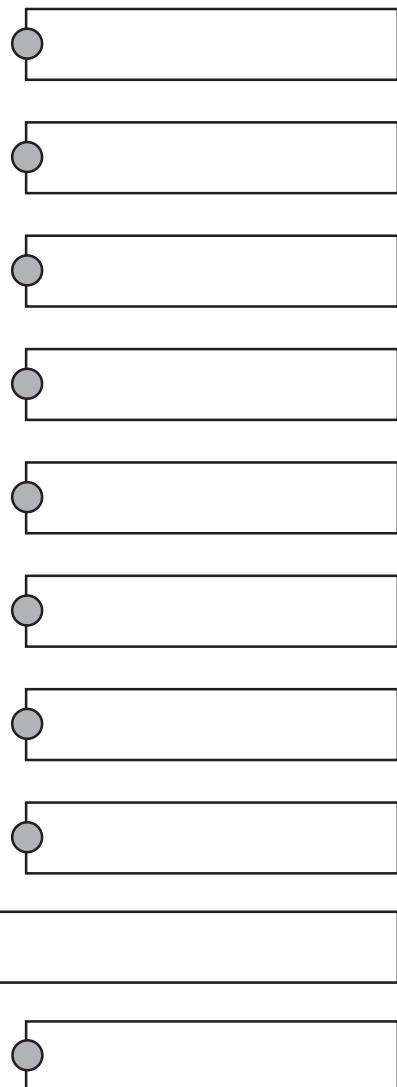
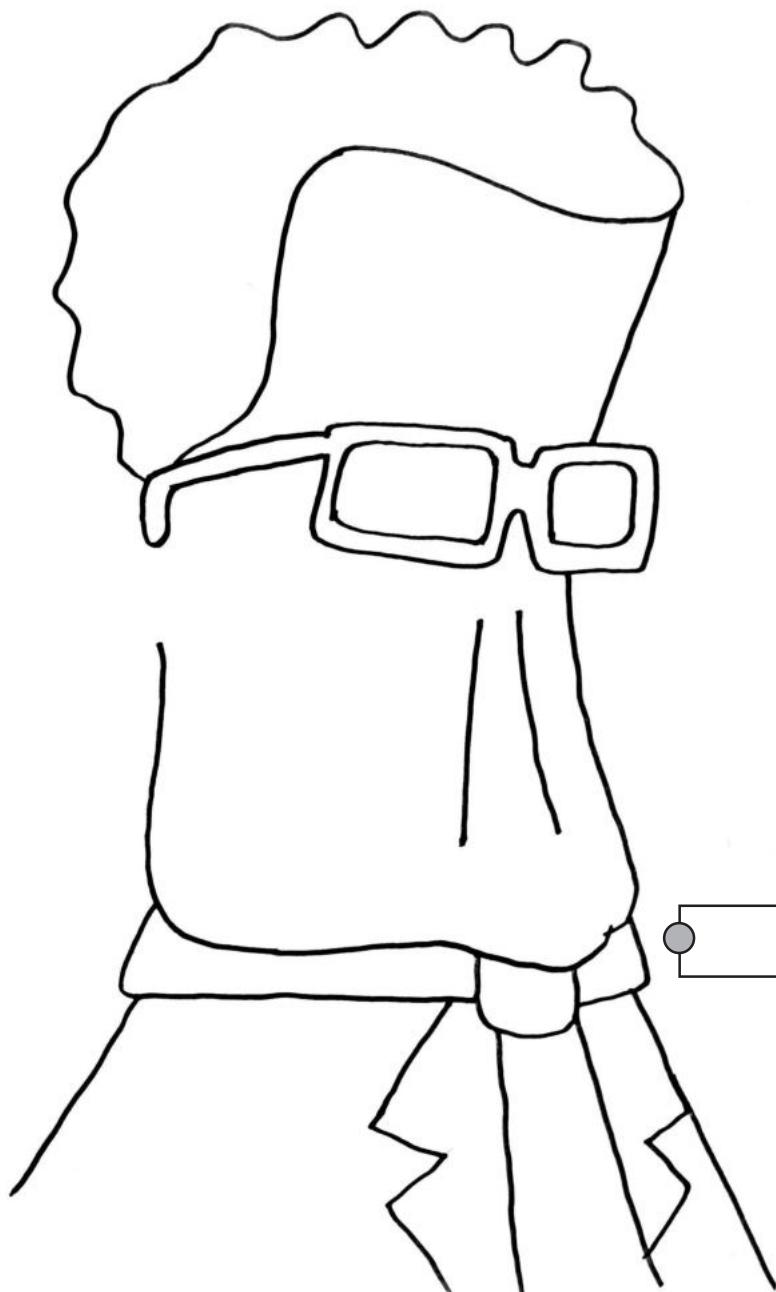
5. O relato conta que a noite tamén recende a piñas entreabertas fumegantes de resina... Une cada recadro co froito que lle corresponde e coloréaos.

- Froito dos piñeiros, formado por unha especie de escamas que encerran as sementes.
- Froito comestible dunha planta americana, de aspecto parecido ao froito do piñeiro.
- Froito comestible do plátano, de pel amarela e gorda e co interior fariñento.

6. Recorta e monta a cara: Indica as súas partes. Colorea

**celas ollos pelo pestanas beizos nariz queixo
fazulas ou meixelas orellas testa**

7. Localiza nesta sopa de letras o nome das flores e plantas do recadro.

caravel papoula margarida tulipán xírasol rosa xasmín

8. Relaciona e colorea da mesma cor a árvore e o seu froito.

CARBALLO —

— **UVA**

CASTIÑEIRO —

— **CEREIXA**

CERDEIRA —

— **PIÑA**

PIÑEIRO —

— **BAGA**

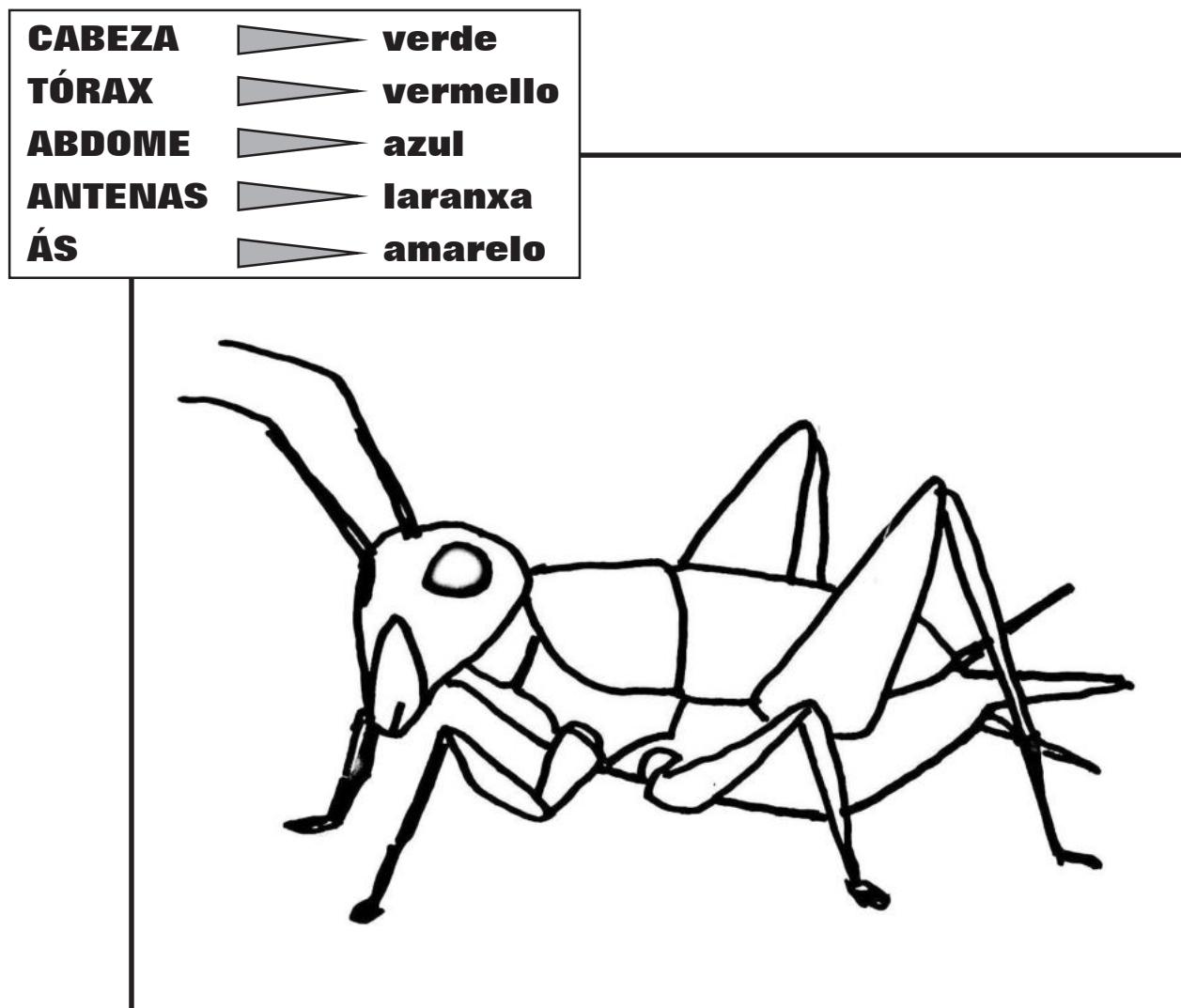
VIDE —

— **LANDRA**

ACIVRO —

— **CASTAÑA**

9. Colorea o grilo seguindo as indicacións.

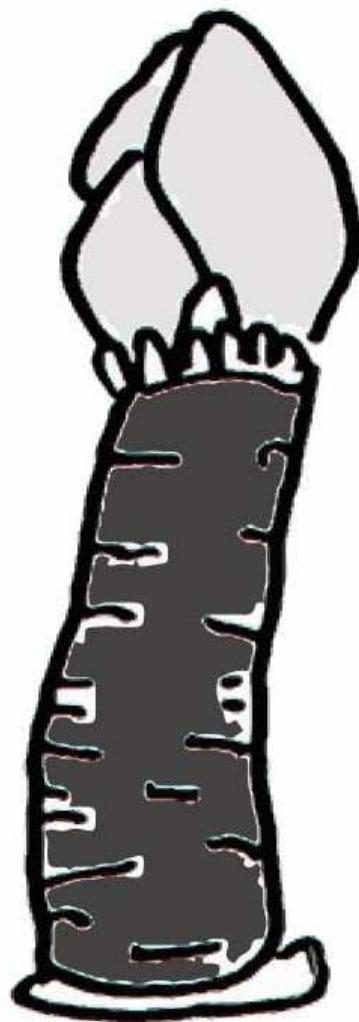

O MEXILLÓN E O PERCEBE —

Francisco Fernández del Riego

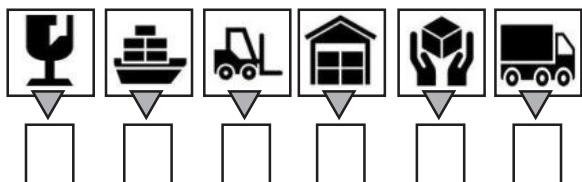
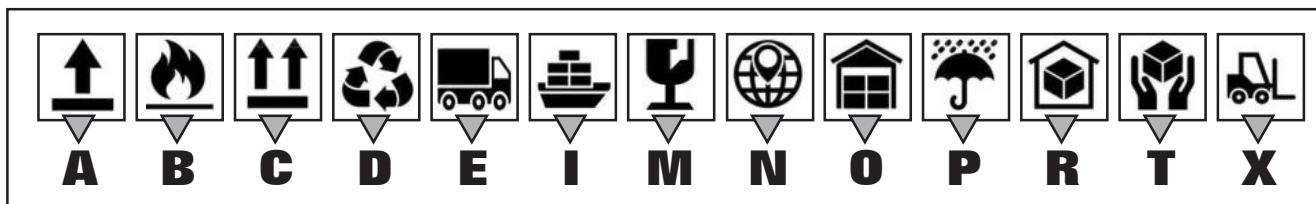
Fóra dos diferentes tipos de bivalvos, cómpre considerar tamén a un cirrópodo: o percebe. Trátase da única especie comestible da familia, cuxo nome científico é o linneano «*Pollicipes cornucopia*». Posúe seis pares de patas, e o seu caparazón ou unlla está formado por dezoito placas. A súa carne ten un gratísimo saibo.

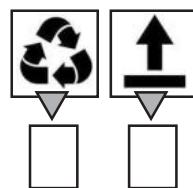
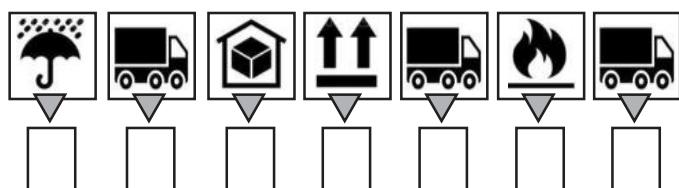
O cultivo deste molusco regúlase por unha veda que dura cinco meses. Tamén por un tamaño de catro centímetros como mínimo. Este grandor considerao a lexislación medindo os exemplares medios de cada piña na súa maior dimensión.

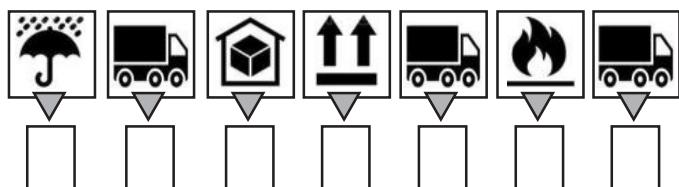
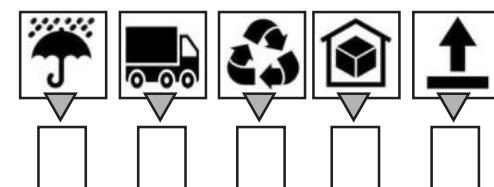

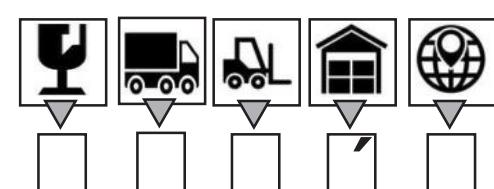
Que lembras do texto?

1. O percebe ten varios nomes segundo a zona de Galicia. Queres saber tres destes nomes? Segue o código, averíguaoas, cópialoas e colorea.

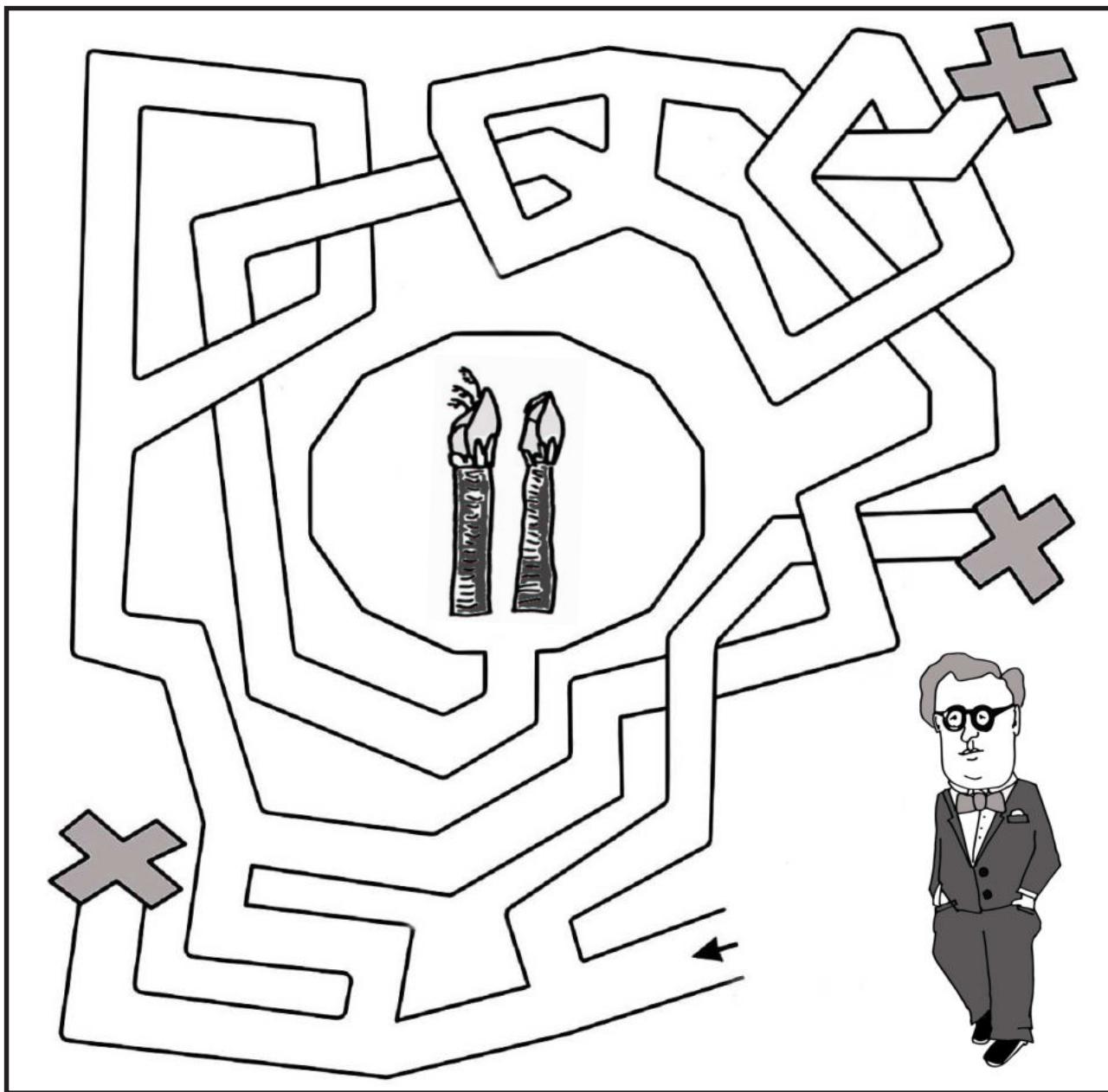

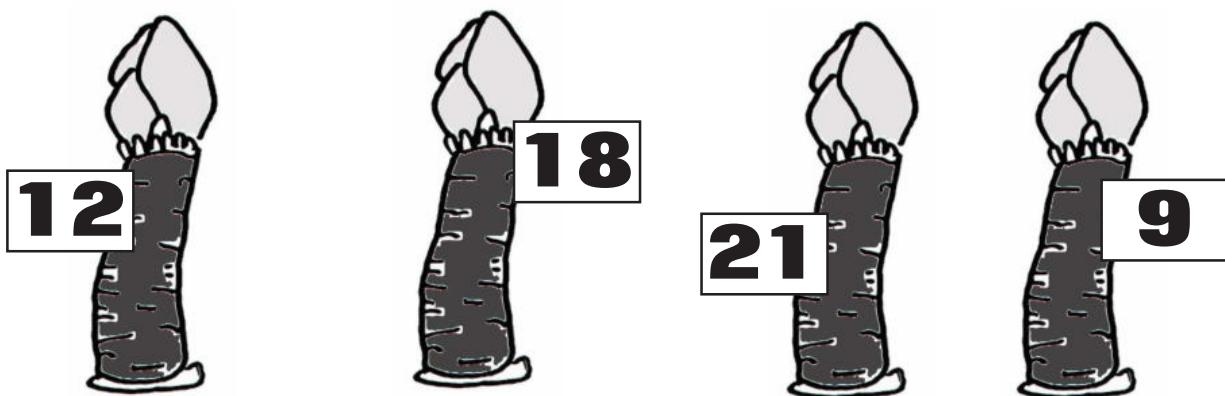

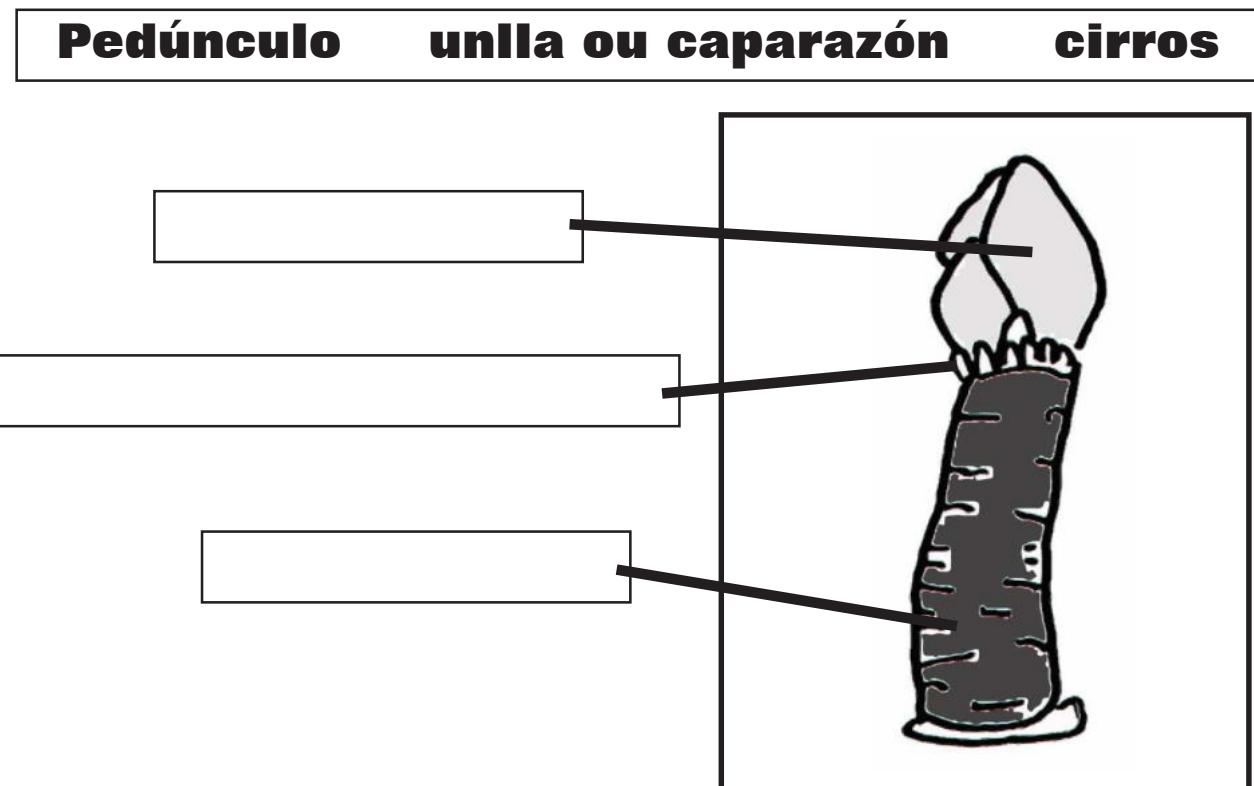
2. Que camiño ten que seguir Francisco Fernández del Riego para chegar aos percebes? Colorea.

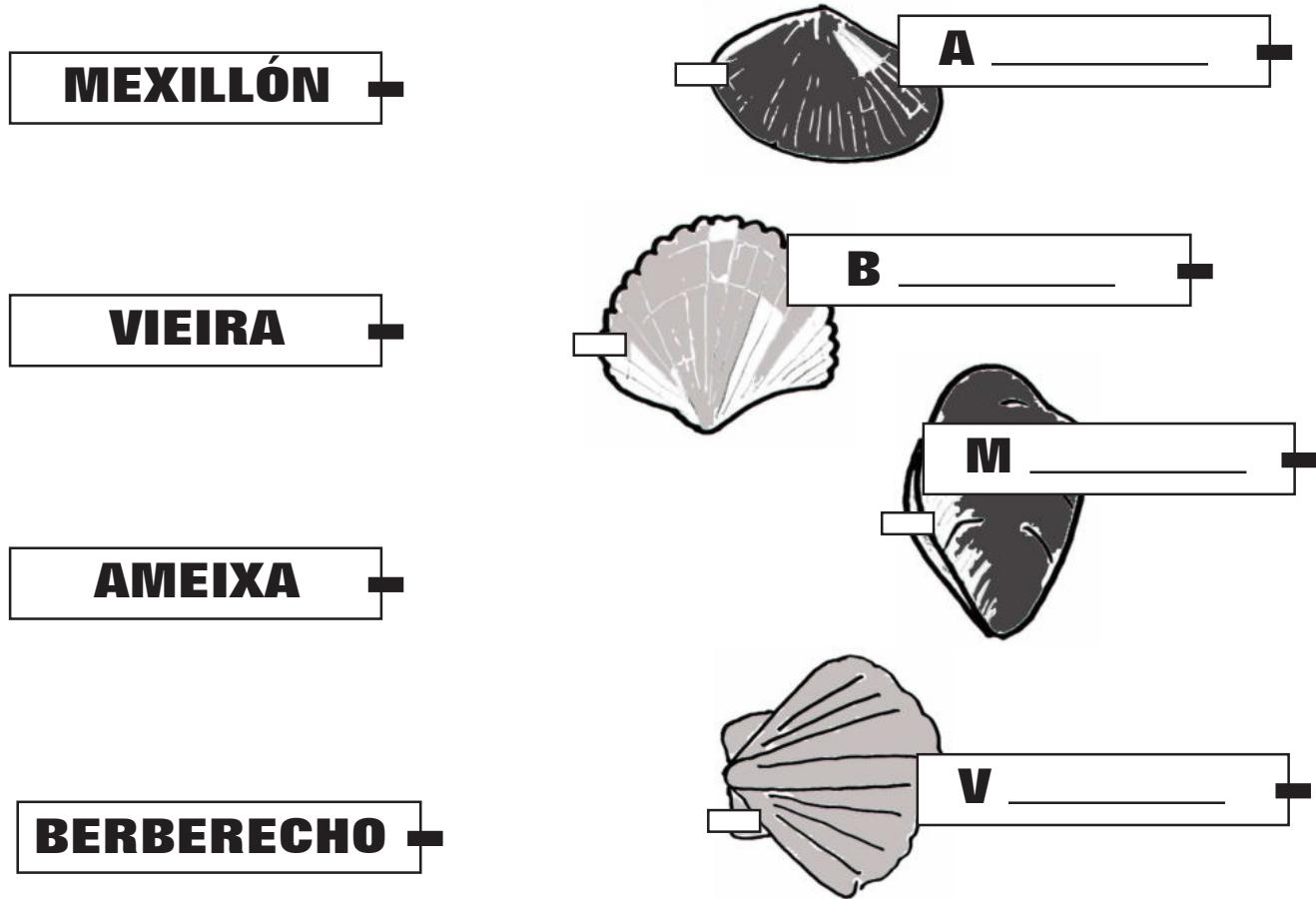
3. Cantas placas ten a unlla do percebe? Arrodea o verdadeiro.

4. Sinala as partes dun percebe e colorea.

5. Relaciona cada bivalvo co seu debuxo. Colorea.

6. Recorta as catro provincias galegas, móntaas, ponlle nome, colóréas e pinta de vermello a Costa da Morte.

